

3. kolokvij iz statistike

Praktična matematika

11. april 2007

1. (25) V posodi je 6 belih in 4 rdeče kroglice. Kroglice iz posode izbiramo naključno po vrsti brez vračanja. Naj bo X število belih kroglic, preden dobimo prvo rdečo kroglico, Y pa število belih kroglic med prvo in drugo rdečo kroglico.

- a. (15) Poiščite večrazsežno porazdelitev slučajnih spremenljivk X in Y .
b. (10) Pokažite, da imata spremenljivki X in Y enako porazdelitev. Izračunajte porazdelitev Y .

Namig: Porazdelitev X izračunajte posebej, ne kot robno porazdelitev. Nato uporabite simetrijo večrazsežne porazdelitve.

2. (25) Porazdelitev slučajnih spremenljivk X in Y je dana z gostoto

$$p_{X,Y}(x, y) = cx^3y$$

za $x, y \in [0, 1]$.

- a. (5) Določite konstanto c .
b. (10) Določite robni gostoti $p_X(x)$ ter $p_Y(y)$.
c. (10) Izračunajte še $E(XY^3)$ ter $\text{cov}(X, Y)$.

3. (25) Naj bo $n > 1$ dano naravno število. Slučajni spremenljivki X in Y imata porazdelitev dana z

$$P(X = k, Y = l) = \frac{1}{n(n-k)}$$

za $1 \leq k < n$ in $1 \leq l \leq n - k$ in

$$P(X = n, Y = 0) = \frac{1}{n}.$$

- a. (10) Izračunajte $E(Y|X = k)$ za $k < n$.
b. (15) Izračunajte še $E(Y|X = n)$ in $E(Y)$.

4. (25) Za proces razvejanja $Z_0, Z_1, \dots$ naj velja

$$G(s) = G_{Z_1}(s) = \left(\frac{1}{2 - s^2} \right)^{1/2}.$$

- a. (10) Izračunajte $E(Z_2)$.
b. (15) Z matematično indukcijo pokažite, da je

$$G_n(s) = \left(\frac{n - (n-1)s^2}{n+1 - ns^2} \right)^{1/2}$$

in izračunajte $P(Z_n = 0)$ za $n = 1, 2, \dots$